

Силабус
освітнього компоненту
(за вибором здобувачів освіти)

Потенціал і розвиток підприємства

Назва дисципліни:	Потенціал і розвиток підприємства
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Менеджмент організацій і логістика
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2323
Рік навчання:	4
Семестр:	7 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Водолажська Тетяна Олександрівна, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	+380674222950
E-mail:	tatyana.vodolazhska@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є оволодіння здобувачами вищої освіти системою компетентностей (знань, прикладних умінь та навичок), необхідних для здійснення професійної діяльності з питань ефективного формування та оцінювання потенціалу, а також забезпечення його розвитку в процесі реалізації управлінської діяльності.

Предмет: підходи до формування, оцінювання та розвитку потенціалу підприємства.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- узагальнення теоретичних засад формування потенціалу підприємства, розуміння основних тенденцій та напрямів його розвитку;
- формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань з питань оцінювання та використання потенціалу підприємства;
- оволодіння основами методології, технологіями та процедурами формування та використання потенціалу підприємства;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення розвитку потенціалу підприємства;
- формування професійної компетентності фахівців щодо створення цілісної системи успішного використання потенціалу підприємства.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:
дисципліна вивчається після вивчення дисциплін економічного напрямку.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

1. Здатність до виявлення проблеми у функціонуванні підприємства та обґрунтування управлінських рішень
2. Здатність застосовувати знання при вирішенні практичних ситуацій, пов'язаних з оцінкою та розвитком потенціалу підприємства.
3. Здатність до забезпечення цілеспрямованого використання потенціалу підприємства.
4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу при прийнятті управлінських рішень щодо розвитку підприємства
5. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту
6. Здатність визначати напрямки розвитку підприємства на основі аналізу економічної ситуації на підприємстві та оцінювання його потенціалу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Вміння формувати інформаційну базу щодо оцінювання елементів потенціалу підприємства
2. Вміння визначати сучасні тенденції технічного та організаційного розвитку потенціалу підприємства
3. Здатність використовувати сучасний методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства
4. Здатність виявляти резерви розвитку потенціалу підприємства
5. Здатність планувати шляхи реалізації виявлених резервів та оцінювати ефективність від впровадження
6. Вміння застосовувати методики оцінювання маркетингового, трудового, виробничого, фінансового потенціалу підприємства
7. Вміння прогнозувати майбутню вартість потенціалу підприємства

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

1. Знання сутності потенціалу підприємства, генезису становлення та використання поняття в економічних дослідженнях
2. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним
3. Демонструвати здатність здійснення характеристики складових елементів потенціалу підприємства
4. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації
5. Демонструвати здатність встановлювати рівні використання складових елементів потенціалу підприємства
6. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
7. Демонструвати здатність реалізації в практичній діяльності процесу формування та оцінювання потенціалу підприємства
8. Мати навички аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення
9. Демонструвати навички оцінювання грошових потоків на підставі функцій грошової одиниці

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	4	1
	СР Особливості нерухомості як об'єкту оцінки	9	13
2	ЛК Формування потенціалу підприємства	4	1
	ПР Інтегральна оцінка потенціалу підприємства	2	1
	СР Методи оцінки вартості земельної ділянки, будівель та споруд	9	13
3	ЛК Теоретичні основи оцінювання потенціалу підприємства	4	1
	ПР Інтегральна оцінка потенціалу підприємства	2	1
	СР Методи оцінки машин та обладнання	9	13
4	ЛК Методичні основи оцінки потенціалу підприємства	4	1
	ПР Оцінка грошових потоків на підставі функцій грошової одиниці	2	1
	СР Врахування зносу машин та обладнання при визначенні їх вартості	9	13
5	ЛК Маркетинговий потенціал підприємства: формування та оцінка	4	1
	ПР Оцінка маркетингового потенціалу підприємства	2	1
	СР Процес формування маркетингового потенціалу підприємства	9	13
6	ЛК Оцінка трудового потенціалу підприємства	4	1
	ПР Оцінка рівня адаптації трудового потенціалу підприємства	2	1
	ПР Інтегральна оцінка трудового потенціалу підприємства	2	1
	СР Управлінський потенціал підприємства	9	13
7	ЛК Оцінка фінансового потенціалу підприємства	4	1
	ПР Оцінка фінансового потенціалу підприємства	2	1
	СР Оцінювання рівня використання фінансового потенціалу підприємства	9	13
8	ЛК Оцінка виробничого потенціалу підприємства	4	1
	ПР Оцінка рівня використання виробничого потенціалу підприємства	2	1
	СР Розвиток підприємства: зміст, сучасні концепції та передумови	9	13
Разом	ЛК	32	8
	ПР (ЛР, СЗ)	16	8
	СР	72	104

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): не передбачене.

Методи навчання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3) практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», аналіз реальних проблем, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТБНЗ 7.1-02:2018 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Ychebotdel/norm_dok/stvnz_7_1_02.pdf) та СТБНЗ 90.1-01:2021 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz-90.1-01_2021.pdf).

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою п'ятибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за п'ятибальною шкалою («5», «4», «3», «2», «1») і заносяться у журнал обліку академічної успішності:

- «відмінно» («5»): здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

- «добре» («4»): здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

- «задовільно» («3»): здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

- «незадовільно» («2», «1»): здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої освіти має отримати оцінку з кожної теми.

3.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

3.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

3.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

3.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

$$K^{nomou} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (таблиця 2).

[illegible]

Контрольна робота 1	100	-	100
Контрольна робота 2	-	100	100
Середньоарифметична оцінка поточного контролю			100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

3 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

4 Результат навчання оцінюється:

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 3;
- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) відповідно до таблиці 4.

Таблиця 3 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

Таблиця 4 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
75-79	Задовільно		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

5 Із метою мотивації здобувачів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані заохочувальні бали. Мотивація здобувачів застосовується за умови виконання

ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки здобувачів і робочою програмою з навчальної дисципліни.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;

- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;

- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість балів за індивідуальні завдання здобувача не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 4.

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;

- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;

- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;

- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та

кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf),

«Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

1.1. Потенціал підприємства: формування та використання : навч. посіб. / Касьянова Н.В. та ін. Київ : ЦУЛ, 2017. 248 с.

1.2 Кузнецова Т.В., Красовська Ю.В., Подлевська О.М. Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2017. 196 с.

1.3 Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посібник / За ред. Полінкевич О. М., Шостак Л.В. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 592 с.

1.4 Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. / укладач Коваль Н.В.. Біла церква: БНАУ, 2018. 373 с.

1.5 Drucker P., Maciariello J. Management (revised edition). New York : Collins, 2018. 568 P.

1.6 Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. Міценко Н.Г., Різник Д.В. Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2019. 256 с.

2. Допоміжна література

2.1 Потенціал підприємства: науково-метод. посіб. / Іванов В.Б., Кохась О.М., Хмелевський С.М. Київ: Кондор, 2019. 300 с.

2.2 Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. / Хомяков В.І., Бакум І.В. Київ : Кондор, 2017. 399с.

2.3 Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / Добикіна О.К., Рижиков В.С., Касьянюк С.В., Кокотко М.Є., Костенко Т.Д., Герасимов А.А. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 208 с.

2.4 Armstrong, M., Taylor S. Handbook of Human Resource Management Practices. London: Cogan Page Publishing, 2020. 597 P.

2.5 Оцінка потенціалу підприємства: конспект лекцій / Мішенін Є.В., Дутченко О.М., Семененко Т.О. Суми : Сумський державний університет, 2017. 113 с.

2.6 Кобець С. П., Ващенко О. М. Методичний підхід до оцінки економічного потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8968> (дата звернення: 15.12.2021). - DOI: [10.32702/2307-2105-2021.6.78](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.6.78)

2.7 Танасюк І.М., Кіршо С.М. Формування кадрового потенціалу підприємства через розвиток креативних здібностей персоналу. *Бізнес Інформ*. 2021. №4. С 310-315. DOI : <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-310-315>

2.8 Васьківська К.В., Лозінська Л.Д., Галімуков Ю.О. Економічний потенціал підприємства в умовах змін: суть та характерні особливості. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7858> (дата звернення: 15.12.2021). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.5.7](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.7)

3. Додаткові джерела:

3.1. Дистанційний курс: <https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2323>

3.2. Безкоштовна бібліотека. URL: <http://www.management.com.ua>.

3.3. Бібліотека наукових праць провідних видавництв. URL: <https://link.springer.com/>; www.emeraldinsight.com/md.htm; www.interscience.wiley.com

3.4. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/> ; <https://pidru4niki.com/ekonomika/>.

3.5. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>.

3.6. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>.

Розробник силабусу навчальної дисципліни, к.е.н., доц.

(підпис)

Тетяна ВОДОЛАЖСЬКА

Завідувач кафедри менеджменту, д.е.н., проф.

(підпис)

Оксана КРИВОРУЧКО